

RYTMICKO-POHYBOVÁ VÝCHOVA

ISCED1, 2 – primárne vzdelávanie, nižšie stredné vzdelávanie	
Vzdelávacia oblasť	Špeciálnopedagogická podpora
Názov predmetu:	Rytmicko-pohybová výchova
Ročník:	1.- 8.
Časová dotácia:	1.- 8. ročník - 1 h týždenne/ 33 h ročne
Počet hodín v ŠVP:	1.- 8. ročník - 1 h týždenne/ 33 h ročne
Počet hodín v ŠKVP:	1.- 8. ročník - 1 h týždenne/ 33 h ročne
Vyučovací jazyk:	slovenský

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vyučovací predmet **Rytmicko-pohybová výchova (ďalej RPV)** je určený pre žiakov so sluchovým postihnutím.

Špecifický vyučovací predmet rytmicko–pohybová výchova pozostáva z charakteristiky predmetu, cieľov a obsahovej náplne, ktorá tvorí základné okruhy činností, pričom každá z nich sa špecificky zameriava na určitú oblasť. Je to v podstate ucelený program so všetkými schopnosťami a zručnosťami, ktoré sa v rytmicko– pohybovej výchove u žiakov, s prihliadnutím na ich druh a stupeň sluchového postihnutia, rozvíjajú.

Obsahová náplň predmetu rytmicko – pohybová výchova nie je striktné členená do jednotlivých ročníkov, pretože jednotlivé činnosti sa navzájom prelínajú a sú zoradené tak, aby zodpovedali intelektuálnemu, duševnému, fyzickému a emocionálnemu stupňu vývinu žiakov a tým napomáhali k rozvoju základných kľúčových kompetencií.

Predmet je rámcový a štruktúrovaný tak, aby poskytoval učiteľovi základnú orientáciu a súčasne bol inšpiráciou a pomôckou k vytváraniu vlastných tematických plánov pre jednotlivé ročníky na základe individuálnych potrieb a záujmov žiakov so sluchovým postihnutím. Z toho vychádza skutočnosť, že učiteľ nie je povinný vyčerpať všetky navrhnuté možnosti, aké poskytuje rámcový obsah vzdelávania rytmicko–pohybovej výchovy. Naopak, tento program mu dáva možnosť použiť všetky prostriedky podľa schopností a potrieb žiakov so sluchovým postihnutím, čím sa docieli konečná podoba predmetu.

Rytmus je prazvláštny element. Každý človek rytmus vníma prirodzene, resp. je našou súčasťou vo forme tzv. biorytmov: údery srdca, pulz, dych. Dennodenne sme konfrontovaní s rytmickými prejavmi svojho tela i okolia. Rytmus je v podstate jeden z prvých vnemov, ktoré dieťa vníma už v matkinom lone.

U žiakov so sluchovým postihnutím sú rovnako vytvorené základné biologické rytmy, ktoré môžu byť východiskovým základom pri budovaní rytmu motoriky, rytmu kultivovaného pohybu a rytmu reči. Žiaci so sluchovým postihnutím na 1. a 2. stupni, u ktorých je slovná zásoba obmedzená, majú možnosť v rámci rozvíjania rytmu reči vykompenzovať svoje komunikačné schopnosti v procese vyučovania rytmicko – pohybovej výchovy týmito dostupnými formami: posunkovým jazykom, posunkovanou slovenčinou, prstovou abecedou, pomocnými artikulačnými znakmi alebo inými neverbálnymi výrazovými prostriedkami.

Donedávna sme sa často stretávali s názormi hudobných pedagógov, ktorí sa domnievali, že sluchovo postihnutí nie sú schopní plnohodnotne pracovať s rytmom a v určitom tempe sa rytmicky pohybovať. Podľa nich bol sluchový postih v tomto smere vážnou prekážkou. Je to však mylná domnienka, pretože väčšina žiakov so sluchovým

postihnutím má prirodzený zmysel pre rytmus a výsledný efekt je len otázkou trpezlivosti zo strany učiteľa a správneho dlhodobého tréningu.

V tejto súvislosti to, čo považujeme za arytmiu, je v skutočnosti len nedostatočne rozvinuté cítenie metrických hodnôt (doby) a chýbajúca zručnosť adekvátne telesne reagovať na rytmické predstavy. Jednou z možností, kedy je možné prácu s rytmom so žiakmi so sluchovým postihnutím plnohodnotne uplatniť, je predmet rytmicko – pohybová výchova.

Rytmicko – pohybová výchova je výchova k rytmu a k pohybu prostredníctvom hudby a prvkov muzikoterapie. Tancom, rytmickými pohybmi a rytmizovaným posunkovým prejavom rozvíjame a formujeme rytmicko – pohybové zručnosti, rytmickú predstavu a súdržnosť skupiny žiakov so sluchovým postihnutím. Predmet rytmicko – pohybová výchova v primárnom vzdelávaní obsahuje množstvom hier a cvičení, v ktorých sa hudba spája s rytmom, s pohybom, s posunkovým prejavom, s emóciou a fantáziou, čím prispieva k obohateniu estetického vnímania a prežívania vnemov. U žiakov so sluchovým postihnutím sa kladie dôraz na radosť z rytmu, z pohybu a tanca, na ich celkový estetický zážitok.

CIEĽ PREDMETU

Ciele a obsah predmetu RPV sú konkrétne závislé od výsledkov špeciálnopedagogickej diagnostiky každého jednotlivého žiaka. Z toho dôvodu môžu existovať pre tento predmet len rámcové učebné osnovy.

Všeobecné ciele predmetu:

- Rozvíjanie a obohacovanie osobnostnej, sociálnej a citovej stránky žiaka so sluchovým postihnutím.
- Vedieť naďalej zachovávať estetické držanie tela a rozlišovať estetický a neestetický pohyb.
- Schopnosť nezávisle pracovať s dostatočnou dávkou istoty.
- Vedieť predviesť základné jednoduché tanečné prvky s následným osvojením si nových, náročnejších prvkov.
- Prehlbovať a rozvíjať pohybové schopnosti, cit pre rytmus, rytmickú predstavivosť za účelom hľadania slov, ktoré zodpovedajú daným emóciám, skladať ich pomocou posunkového prejavu do viet a textu a na pozadí rytmickej štruktúry im dávať rôzne podoby.
- Rytmizovaný posunkový prejav (posunkový jazyk, posunkovanú slovenčinu, prstovú abecedou alebo pomocné artikulačné znaky) spájať s už osvojenou škálou neverbálnych výrazových prostriedkov a pokúsiť sa obohacovať ich o nové dimenzie.
- Schopnosť inšpiratívne pracovať s jedným alebo s viacerými rytmickými nástrojmi (s trianglom, činelmi, paličkami, tamburínou a iné).
- Rozvíjať jemnú motoriku (schopnosť improvizovať a citlivejšie manipulovať s rôznymi predmetmi, s nástrojmi, náradím atď.) so súčasným predvádzaním jednoduchých tancov.
- Vedieť vyjadriť pohybom, tancom alebo rytmizovaným posunkovým prejavom rôzne vnútorné i vonkajšie vlastnosti, stavy, či procesy.
- Spájať hudbu s prejavmi iných umení – s poéziou, s výtvarnými dielami, so symbolmi atď. vedieť s nimi kreatívne pracovať.

Kognitívne ciele:

- Poznávať svet zvukov a hudby (vnímaním vibrácií hmatom, pomocou načúvacieho aparátu alebo pomocou zvyškov sluchu žiakov so sluchovým postihnutím).

- Prispievať k rozvoju osobnosti žiaka so sluchovým postihnutím, k rozvíjaniu hudobných schopností.
- Osvojiť si postupne veku primerané elementárne základy hudobných vedomostí a pokúsiť sa tvorivo s nimi pracovať a využívať ich ako komunikačný prostriedok bez nároku na definíciu pojmov.

Psychomotorické ciele:

- Rozvíjať psychické funkcie (myslenie, tvorivosť, predstavivosť, fantáziu a iné).
- Podnecovať nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu.
- Podporiť spontánny prejav, viesť žiakov so sluchovým postihnutím k cieľavedomému vyjadrovaniu sa (verbálnemu i neverbálnemu).
- Zručnosti získané v rytmicko–pohybových činnostiach vedieť uplatniť v menších divadelných formách

Socioafektívne ciele:

- Uvedomovať si a rozlišovať mravné a estetické hodnoty, otvorenosť a tvorivosť.
- Vedieť nadviazať kontakt s inými žiakmi so sluchovým postihnutím a aktívne sa zúčastniť spoločných činností.
- Schopnosť riadiť sa inštrukciami a dodržiavať pravidlá.
- Získať schopnosti spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať a prezentovať vlastnú prácu, resp. dielo.
- Chápať umenie ako prostriedok skvalitnenia, skultúrenia svojho života, ktoré je jednou z eventualít v prekonávaní sluchovej a komunikačnej bariéry žiakov so sluchovým postihnutím
- Vedieť spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať a prezentovať vlastnú prácu, resp. dielo.

Konkrétne ciele a obsah predmetu RPV vychádzajú zo vstupnej diagnostiky žiaka, z logopedickej diagnostiky, z výsledkov špeciálnopedagogického a psychologického vyšetrenia, z pozorovania žiaka a pedagogickej diagnostiky. Ciele sa vzájomne prelínajú všetkými vyučujúcimi hodinami RPV.

PROCES VYUČOVANIA PREDMETU

Špeciálny pedagóg na začiatku školského roku na základe :

- výsledkov špeciálnopedagogickej diagnostiky, prípadne rediagnostiky, zvolených terapeutických metód a postupov a rámcových učebných osnov vypracuje individuálny plán špeciálnopedagogickej intervencie pre každé dieťa na určité obdobie. Časovo-tematické plány preto nie sú potrebné a ich dodržiavanie by bolo nereálne.

Vyučujúci špeciálny pedagóg rozhoduje o spôsobe riadenia vyučovacieho procesu a usiluje sa o dosiahnutie optimálnych výsledkov.

Prístupom k žiakom, voľbou aktivizujúcich organizačných foriem práce, stimulovaním myšlienkového, motorického a rečového činnosti žiakov pomocou podnetne sformulovaných úloh, uplatňovaním individuálneho prístupu (napr. ukladaním úloh rôzneho stupňa náročnosti jednotlivcom alebo skupinám žiakov podľa ich úrovne) vyučujúci prispieva k tomu, aby žiaci mali po kladne hodnotených výkonoch pocit spokojnosti a úspechu a tak sa podporila ich poznávací aktivita v predmete.

Vzhľadom na to, že cieľ a obsah predmetu je zameraný na výhradne individuálny reedukačný a liečebný význam predmetu podľa druhu a stupňa zdravotného znevýhodnenia každého žiaka, nie je možné stanoviť ani záväzné a presné výkonové štandardy a ani postupovať podľa doterajších zaužívaných postupov v hodnotení a klasifikácii.

OBSAH PREDMETU

OBSAH PRE 1. ST. ZŠ

Obsah učiva rytmicko – pohybovej výchovy pre prvý až 4. ročník základnej školy pre žiakov so sluchovým postihnutím nie je rozdelený do tematických celkov. Predmet sa vyučuje 1 hodinu týždenne/33 hodín ročne.

Prácu v rytmicko – pohybovej príprave je možné prirovnávať k špirále, pričom učivo nestačí prebrať jednorázovo, ale je potrebné sa k nemu vždy po určitom čase na vyššej úrovni vracaať, obohacovať ho a naplno využívať možnosti rôznych motivačných obmien.

Dychové cvičenia:

Nácvik správneho dýchania, s pokusom vydávať prirodzený hlas (možnosť zapojiť do spolupráce školského logopéda).

Nácvik správneho dýchania so súčasným využitím pohybov od najjednoduchších až po najzložitejšie.

Iné variácie hier a cvičení zamerané na techniku správneho dýchania.

Vychádzanie z prirodzených rytmov – biorytmov:

Cvičenia zamerané na sledovanie tepu, tlkotu srdca s pokusom napodobniť rytmy tlieskaním, pohybom tela a pod..

Rozvíjanie sluchového, zrakového a hmatového vnímania, schopnosť reagovať na zmeny:

Rytmické hry v kruhu so zameraním na postreh a koncentráciu s docielením zmyslu pre rytmus.

Využitie motivačnej práce s bubnami alebo s inými rytmickými nástrojmi za účelom meniť tempo rytmu, podľa miery sluchového postihnutia rozlíšiť rôzne druhy zvukov a pokúsiť sa ich priradiť k obrázkom, k predmetom atď..

Sluchové hry a cvičenia so zameraním na sluchový postreh a sústredenie (žiaci so sluchovým postihnutím môžu vibrácie vnímať hmatom, s pomocou načúvacieho aparátu alebo na základe zvyškov sluchu), vnímanie a pokus rozlišovať zvuky, tóny rytmických nástrojov (pomocou zraku i bez neho) a reagovať na ne.

Hry a cvičenia zamerané na estetické držanie tela:

Zvládnutie základov správneho držania tela pri sedení, státi i v chôdzi.

Základný estetický pohyb tela – chôdza dopredu, dozadu, po špičkách, pochod, beh, poskoky atď..

Uvedomovanie si seba a svojho tela v priestore – cvičenia zamerané na rovnováhu, ovládanie tela, držanie tela, napätie – uvoľnenie tela a iné.

Zvládnutie rôznych foriem pohybu na lavičke, stoličke atď..

Rytmus – spájanie rytmu s rôznymi verbálnymi i neverbálnymi výrazovými prostriedkami:

Reagovanie na rytmus a stvárňovanie rytmu pomocou improvizovaného pohybu, gesta, mimiky, tanečných krokov od najjednoduchších až po najzložitejšie atď..

Rozlišovanie pomalého a zrýchleného tempa s pokusom striedať ich prostredníctvom pohybu, gesta, tanca, posunku a pod..

Pokus vnímať rytmus slov – vnímanie rytmu slabík, ktoré sa spájajú v slovo (možnosť využitia posunku na dané slovo, ktoré je možné pri jeho slabikovaní predvádzať lomeným pohybom, resp. slabikovaným posunkom).

Grafické vyjadrenie vnímaného rytmu – kaligrafia, rôzne symboly atď..

Rytmické nástroje a práca s nimi:

Oboznámenie sa s technikou požívania rytmických nástrojov.

Motivačné hry a cvičenia s využitím rôznych rytmických nástrojov s pokusom docieľiť spoločný rytmus čo najdlhšie.

Vyjadrenie hudby s využitím posunkového prejavu a iných výrazových prostriedkov:

Pohybové vyjadrenie vzťahov: vysoko - nízko, stúpanie – klesanie melódie, zosilnenie – zoslabenie, zrýchlenie – spomalenie atď. spojením posunkového prejavu, mimiky, gest a ďalších neverbálnych výrazových prostriedkov.

Hry a cvičenia s náradím, s predmetom a s hračkou:

Hry a cvičenia s náradím (šatka, lopta, stuha a pod.) za rytmického alebo hudobného sprievodu.

Asociačné a improvizáčne pohybové hry a cvičenia s náradím, s rôznymi predmetmi alebo s hračkou, prijímanie pravidiel hry a podriaďovanie sa im.

Rytmizácia básničiek, riekaniek a vypočítavaniek:

Oboznámenie žiakov so zvolenými detskými poetickými dielami, primeranými veku žiakov, s prihliadnutím na druh a stupeň ich sluchového postihnutia, a to prostredníctvom všetkých dostupných komunikačných foriem, ktorými je možné ich obsahovú i významovú stránku čo najviac priblížiť.

Prebrané básničky, riekanky a iné poetické diela rytmicky vytlieskávať, alebo ich predvádzať v rytmizovanej posunkovanej slovenčine, ktorá môže byť nahlas alebo bezhlasne artikulovaná.

Detské poetické dielo v rytmizovanej posunkovanej slovenčine rytmicky spájať s inými výrazovými prostriedkami (s pohybom, mimikou, chôdzou a iné).

Počúvanie hudby a relaxačné cvičenia:

Vnímanie hudby v rôznych relaxačných polohách (v ľahu na chrbte alebo na bruchu, v sede a pod.) pomocou načúvacieho aparátu alebo hmatovým vnímaním vibrácií.

Využitie relaxačných cvičení podporujúcich uvoľnenie tela a sústredenosť na vnímanie hudby.

Nácvik základných tanečných prvkov:

Využitie základných jednoduchých tancov založených na tanečnej chôdzi a behu.

S pomocou učiteľa sa pokúsiť tancovať podľa svojich možností jednotlivo alebo vo dvojiciach za hudobného sprievodu.

Držanie dvojíc pri rôznych tancoch a orientačné poznatky o vzájomnom správaní sa v tanci.

Spolupráca žiakov vo dvojici i v skupine v priebehu rytmických a pohybových hier:

Schopnosť spolupracovať vo dvojici i v kolektíve a rešpektovanie sa.

Aktívne zapájanie sa do hier, prijímanie svojej roly v skupine.

Prijímanie pravidiel hry a podriaďovanie sa im.

Aktívna účasť žiakov so sluchovým postihnutím na príprave vystúpenia, pokiaľ ho škola a učiteľ zahrnú do svojho plánu:

Možnosť navštíviť niekoľko typov tanečných predstavení, ktoré by mohli byť pre žiakov so sluchovým postihnutím hlavne po vizuálnej stránke zrozumiteľné (napr. klasický i moderný balet, tanečné vystúpenie s využitím posunkového prejavu, v ktorom figurujú sluchovo postihnutí herci a iné).

Dbáť na primeranosť zvolenej poetickej témy a na to, akým prínosom môže byť jej hlavná myšlienka.

Vhodne zapojiť všetkých žiakov podľa ich schopností, obsadzovanie rolí.

Spracovanie scenára učiteľom, výroba kostýmov (prípadne dobrovoľné zapojenie rodičov na výrobe kostýmov ich detí), kolektívna výroba scény pre tanečné vystúpenie či už s posunkovým prejavom a lebo bez neho atď..

OBSAH PRE 2.ST. ZŠ

Obsah učiva rytmicko – pohybovej výchovy pre žiakov so sluchovým postihnutím nie je rozdelený do tematických celkov. Je členený na dve obdobia: pre 5. až 6. ročník a pre 7. až 8. ročník, pričom učebné látky v týchto dvoch obdobiach na seba nadväzujú a úzko spolu súvisia. Učivo, ktoré sa nestihlo prebrať alebo hlbšie rozvinúť v prvom období, je možné naplno realizovať v druhom období. Predmet sa vyučuje 1 hodinu týždenne/33 hodín ročne.

Obsah učiva má maximalistické ciele a nadväzuje rovnomerne aj na činnosti, aké sa prebrali v nižších ročníkoch. Z uvedeného vyplýva, že systém práce v tomto prípade je tiež špirálovitý, pričom učivo nestačí prebrať jednorázovo, ale je potrebné sa k nemu vždy po určitom čase na vyššej úrovni vracieť, obohacovať ho a naplno využívať možnosti rôznych motivačných obmien.

1. obdobie (5. – 6. ročník):

Základný estetický pohyb tela a schopnosť predvádzať základné tanečné prvky:

Využitie jednoduchých tanečných hier s hudobným alebo rytmickým sprievodom.

Vytváranie vlastnej tanečnej kreácie v pochodovom rytme.

Výmenný krok, chôdza dvojdobá a trojdobá, valčíkový krok – ovládanie poskočeného kroku, držanie tela pri tanci.

Pohybovanie sa na mieste v 3/4 a 2/4 takte, pohybovanie sa v priestore v 3/4 a 2/4 takte jednotlivito i vo dvojiciach a podľa možností aj v skupine s hudobným alebo rytmickým sprievodom.

Rozlišovanie estetického a neestetického pohybu.

Rytmicko – pohybové hry a cvičenia s využitím plnej škály výrazových

prostriedkov: Reagovanie pohybom na daný vytlieskavaný rytmus, prispôsobovanie pohybu zmenám rytmu atď..

Schopnosť vytlieskať známe riekanky, básničky alebo pesničky a rytmicky prispôsobiť ich prednes v posunkovanej slovenčine (hlasno alebo bezhlasne artikulovanej), podľa možností aj v posunkovom jazyku.

Využitie rôznych rytmov – improvizované pohyby, spájanie rytmu pohybu, mimiky, gest a slova (interpretácia poézie v posunkovom prejave).

Orientovanie sa v základných hudobných a rytmických nástrojoch:

Mať prehľad o hudobných nástrojoch (klavír, husle, gitara,...) prostredníctvom videoukážok, hudobnej ukážky z koncertu, názornej prezentácie s obrázkami a iné.

Vedieť technicky narábať s rytmickými nástrojmi a využívať ich v súvislosti s improvizáčnymi hrami, napr. hrou na telo atď..

Vedieť jednotlivé hudobné a rytmické nástroje pomenovať (podľa miery sluchového postihnutia týmito dostupnými komunikačnými formami: orálne, prstovou abecedou, pomocnými artikuláčnymi znakmi, posunkovanou slovenčinou alebo posunkovým jazykom).

Hry a cvičenia s náradím, s predmetom za súčasného hudobného alebo rytmického sprievodu:

Využitie bohatejšej škály hier a cvičení s náradím (šatka, lopta, stuha a pod.) za rytmického alebo hudobného sprievodu.

Asociačné a improvizáčn  pohybov  hry a cvičenia s náradím alebo s rôznymi predmetmi, prijímanie pravidiel hry a podriaďovanie sa im.

Počúvanie hudby a základn  relaxačné techniky:

Vnímanie hudby v různých relaxačných polohách (v ľahu na chrbte alebo na bruchu, v sede a pod.) pomocou načúvacieho aparátu alebo hmatovým vnímaním vibrácií.

Využitie základných relaxačných techník podporujúcich uvoľnenie tela a sústredenosť na vnímanie hudby.

Vyjadrenie základnej emócie v procese prípravy práce s rytmom:

Vychádzanie z prirodzených rytmov – biorytmov (osvojené cvičenia z nižších ročníkov).

Vyjadrenie konkrétneho rytmu pre určitú základnú emóciu (smútok, radosť, ľútosť, bolesť,...) alebo stav – emočného rytmu so súčasným použitím mimiky, gesta v spojení s celým telom, ktoré majú odrážať základnú emóciu alebo stav.

Dramatizácia predtým zadaných modelových situácií – pohybov  hry s rôznymi námetmi: vyjadrenie ľudských vlastností krátkou rytmicky pohybovou alebo tanečnou improvizáciou (lenivosť – usilovnosť, múdrosť – hlúposť, bohatstvo – chudoba a ďalšie podobné námety).

Skupinov  práca s textom alebo s témou za hudobného alebo rytmického

sprievodu: Spolupráca skupiny žiakov so sluchovým postihnutím na dramatizácii zvoleného čítaného textu v různých roliach (jeho interpretácia v rytmizovanom posunkovom prejave so zapojením pohybu tela, základných tanečných krokov a iných neverbálnych výrazových prostriedkov).

Samostatn  vytváranie pohybovej alebo tanečnej improvizácie vo dvojiciach alebo v skupine na zadanú tému (napr. rodina, škola, cestovanie v čase, na stanici atď.) s použitím rytmizovaného posunkového prejavu.

Rozdelenie rolí, osnova deja.

Dodržiavanie dohodnutých pravidiel a podriaďovanie sa im.

Osvojenie si a upevňovanie zásad spoločenského správania sa:

Príprava improvizovaných modelových situácií z oblasti spoločenského správania sa a orientácia v nich, s využitím hudobného alebo rytmického sprievodu.

Využitie rámcových námetov: predstavovanie sa, správanie sa na stanici, vo verejnej doprave, v škole, pri stolovaní atď., s pokusom odskúšať si rôzne varianty a hľadať správne

obdobie (7. – 8. ročník):

Schopnosť predviedzania techniky tancov od jednoduchších až po zložitejšie:

Vedieť predviesť jednoduché tance, prebrané z nižších ročníkov a pokúsiť sa s pomocou učiteľa podľa svojich možností jednotlivito alebo vo dvojiciach, osvojiť si zložitejšie techniky tanca za hudobného sprievodu (mazúrka, valčík, polka, waltz, tango, flamenco, country dance a iné).

Vedieť sa teoreticky orientovať v základných ľudových a umelých tancoch, vedieť ich rozlíšiť a podľa miery sluchového postihnutia pomenovať týmito dostupnými komunikačnými formami: orálne, prstovou abecedou, pomocnými artikulačnými znakmi, posunkovanou slovenčinou alebo posunkovým jazykom.

Pasívne orientovanie sa v základnej hudobnej terminológii:

Vedieť sa pasívne orientovať v základných hudobných pojmoch a v teórii (zvuk, tón, nota, názvy nôt, husľový kľúč, rytmus, melódia, dirigent, orchester, druhy hudby, niektorí najznámejší hudobní skladatelia, ich život a dielo prostredníctvom videoukážok, filmu alebo prezentácie s názornými obrázkami).

Podľa miery sluchového postihnutia vedieť niektoré z uvedených terminologických pojmov pomenovať týmito dostupnými komunikačnými formami: orálne, prstovou abecedou, pomocnými artikulačnými znakmi, posunkovanou slovenčinou alebo posunkovým jazykom.

Hry a cvičenia s náradím, s predmetom za hudobného alebo rytmického

sprievodu: Využitie hier a cvičení, ktoré vyžadujú náročnejšiu manipuláciu s náradím (šatka, lopta, stuha a pod.) za rytmického alebo hudobného sprievodu.

Využitie celej škály asociačných a improvizovaných pohybových hier a cvičení s náradím alebo s rôznymi predmetmi, ktoré neboli v nižších ročníkoch prebrané.

Prijímanie pravidiel hry a podriaďovanie sa im.

Relaxačné techniky s docielením maximálneho uvoľnenia:

Poznať a samostatne využívať rôzne základné relaxačné techniky prebrané z nižších ročníkov a vedieť sa uvoľniť pri vnímaní hudby a sústrediť sa na svoje telo, tep a tlkot srdca.

Využitie nových relaxačných cvičení pri vnímaní hudby počúvaním pomocou načúvacieho aparátu alebo hmatovým vnímaním vibrácií a tým doceliť, aby sa žiaci so sluchovým postihnutím dokázali čo najviac uvoľniť.

METÓDY A FORMY PRÁCE

Pri voľbe vyučovacích metód a organizačných foriem RPV prihliadame predovšetkým na individualitu žiakov, vekovú kategóriu, obsah vyučovania, klímu triedy, societu detí a výsledky psychologických a špeciálnopedagogických vyšetrení, tak aby boli splnené stanovené ciele a rozvíjali sa všetky kľúčové kompetencie žiakov.

Do predmetu RPV priebežne počas roka implementujeme prvky prierezových tém, čitateľskej, finančnej, matematickej a prírodovednej gramotnosti, ako aj inovatívne metódy s využitím informačno-komunikačných technológií. Vhodným spôsobom posilňujeme vlasteneckú výchovu, práva dieťaťa a globálne vzdelávanie.

Metódy:

- Relaxačné techniky
- Brainstorming
- Arteterapeutické a muzikoterapeutické techniky
- Techniky dramatoterapie
- Hranie rolí
- Pantomíma
- Kognitívno –behaviorálne techniky
- Sociometrické techniky
- Psychogymnastika
- Dotazníkové metódy
- Motivačné rozprávanie, rozhovor, kladenie otázok
- Didaktické hry
- Výklad
- Rozprávanie
- Beseda
- Opis
- Pozorovanie
- Zhlukovanie, pojmové mapy
- Demonštračná metóda

- Heuristická metóda
- Problémová metóda
- Metóda praktickej ukážky
- Metóda napodobňovania a opakovania
- Samostatná práca žiakov
- Maľované čítania
- Hádzanie kockou
- Fixačné metódy- napodobňovanie, opakovanie, metódy pasívneho pohybu a pohybového kontrastu
- Herné a súťaživé metódy
- Diagnostické metódy
- informačno – receptívnej metódy, improvizácie

Organizačné formy:

- Hromadné vyučovanie
- Samostatná práca
- Skupinové vyučovanie
- Kooperatívne vyučovanie
- Párové vyučovanie
- Individuálne vyučovanie, individuálna práca so žiakom
- Zážitkové učenie
- Projektové vyučovanie
- Diferencované vyučovanie
- Návšteva niekoľkých typov tanečných a divadelných predstavení, ktoré by mohli byť pre žiakov so sluchovým postihnutím hlavne po vizuálnej stránke zrozumiteľné

HODNOTENIE PREDMETU

Hodnotenie žiakov v predmete RPV je veľmi špecifická záležitosť. Predmet má terapeutické a reedukačné zameranie (nie edukačný obsah), ktorého cieľom je odstrániť alebo zmierniť individuálne narušenia, čo nie je možné klasifikovať ani hodnotiť. Vzhľadom k tomu, že pre tento predmet existujú len rámcové učebné osnovy a nie je možné vymedziť presné výkonové štandardy, ich výkon nemožno ohodnotiť bodovaním, či percentami. Je možné hodnotiť iba snahu a spoluprácu žiaka, na čo využívame odtlačok pečiatky, motivačnú ústnu alebo písomnú pochvalu. Podľa aktuálnych metodických pokynov na hodnotenie žiakov ZŠ článok 3, ods. 13 sa na vysvedčení a v katalógovom liste uvádza slovo absolvoval/neabsolvoval.